

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DDP-2.054.40.2026

Warszawa, 30 kwietnia 2026

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji poselskiej nr 16110 - Poseł na Sejm RP, Pani Anny Sobolak, przedstawiam poniżej odpowiedź w sprawie.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od inwestora zadania - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) w ramach prowadzonych prac przygotowawczych na etapie Studium Techniczno-Ekonomiczno-Środowiskowego (STeŚ) dla odcinka Legnica Południe – Wrocław Wschód/Stary Śleszów zidentyfikowane zostały złoża surowców naturalnych przydatnych do budowy w promieniu 10 km od projektowanej trasy autostrady A4.

Dokonano tego na podstawie analizy danych zawartych w prowadzonej i aktualizowanej na bieżąco oraz ogólnodostępnej bazie danych MIDAS (udostępnionych w Systemie Gospodarki i Ochrony Bogactw Naturalnych MIDAS) oraz na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Marszałkowskiego i Starostw Powiatowych. Należy przy tym zauważyć, że to wykonawcy robót oceniają w ostateczny sposób dostępność źródeł materiałów niezbędnych do realizacji inwestycji oraz ich zapotrzebowanie przed przystąpieniem do przetargów dla planowanych odcinków dróg.

Co istotne, w ramach opracowania dokumentacji STeŚ-R i PFU wraz z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (DŚU) dla zadania pn. „Budowa/rozbudowa autostrady A4 Krzyżowa (bez węzła) - Legnica Południe (bez węzła)” wykonano szereg dokumentacji geologicznych, w których znajdują się informacje o źródłach kruszyw naturalnych:

1. „Projekt robót geologicznych dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich w rejonie budowy/rozbudowy autostrady A4 Krzyżowa (bez węzła) – węzeł Legnica Południe (bez węzła) – data opracowania: czerwiec 2025 r.”, zatwierdzony przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego. W projekcie zawarto informacje

o lokalizacji i zasobie złóż wzdłuż projektowanego odcinka autostrady A4, w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady: 5 kopalni piasku i żwiru.

2. „Projekt robót geologicznych dla określenia warunków hydrogeologicznych w rejonie budowy/rozbudowy autostrady A4 Krzyżowa (bez węzła) – Legnica Południe (bez węzła) data opracowania: maj 2024 r.”, zatwierdzony przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego. W projekcie zawarto informacje o lokalizacji i zasobie złóż w promieniu 2 km od projektowanej drogi (odcinka autostrady A4): 14 kopalni piasku i żwiru.

W zakresie badań reaktywności alkalicznej kruszyw (ASR/ACR) wymagania zostały określone w „Wytycznych technicznych klasyfikacji kruszyw krajowych i zapobiegania reakcji alkalicznej w betonie stosowanym w nawierzchniach dróg krajowych i drogowych obiektach inżynierskich, nowelizacja v2 marzec 2022”. Dokument ten został opublikowany na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/gddkia/reaktywnosc-kruszyw>.

Odpowiednie wymagania dotyczące reaktywności alkalicznej ujęte zostały we wzorcowych dokumentach kontraktowych pn. Warunki Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (WWiORB) M-13.01.00 - Beton konstrukcyjny w drogowych obiektach inżynierskich oraz D-05.03.04 Nawierzchnia z betonu cementowego. Dotyczą one elementów betonowych, a same wymagania są ujednoczone i obligatoryjne do stosowania jako wymagania dokumentów kontraktowych.

W okresie wprowadzania do stosowania wymagań określonych w Wytycznych technicznych powstała tabela zbiorcza wyników reaktywności alkalicznej kruszyw stosowanych na inwestycjach GDDKiA, jako miejsce wymiany wiedzy i wyników między Oddziałami GDDKiA. Baza ta nie ma charakteru publicznego. Obecnie Oddziały GDDKiA mają możliwość uzupełniania wskazanej bazy tabelarycznej, wymiany wiedzy i doświadczeń na temat wyników badań i reaktywności alkalicznej stosowanych kruszyw.

Odnosząc się natomiast do kwestii parametrów uziarnienia kruszyw (składu granulometrycznego, zawartości pyłów, ziaren nadwymiarowych, ziaren drobnych), należy wskazać, że nie są one gromadzone w bazach danych GDDKiA. Sam dobór uziarnienia kruszyw wykorzystywanych do budowy dróg jest częścią procesu projektowania. Przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz. U. poz. 1518 oraz z 2025 r. poz. 1352) nie regulują tej kwestii. W wybranych wzorcach i standardach rekomendowanych przez Ministra Infrastruktury na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o drogach publicznych formułowane są zalecenia dotyczące uziarnienia kruszyw (np. w Katalogach typowych konstrukcji nawierzchni WR-D-61, WR-D-62 i WR-D-63), jednak dokumenty te przeznaczone są do dobrowolnego stosowania (tj. nie nakazują stosowania określonych rozwiązań jako jedynych możliwych, lecz proponują wybrane rozwiązania).

Warto dodać, że w trakcie inwestycji każde kruszywo podlega zatwierdzeniu przez Inżyniera Kontraktu w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych przez Wydział

Technologii Jakości Budów Dróg – laboratoria drogowe Oddziałów GDDKiA pod kątem przydatności do danego zastosowania (np. do mieszanek mineralno-asfaltowych, betonu konstrukcyjnego), zgodnie z wymaganiami zawartymi w WWiORB oraz Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (STWiORB) obowiązującymi na danym kontrakcie.

Co ważne, podstawą do zastosowania kruszywa na potrzeby budowy jest spełnienie wymagań technologicznych danego materiału. Może się to wiązać z koniecznością wykluczenia niektórych kruszyw (np. ze względu na nieodpowiednie uziarnienie, niską mrozoodporność, zbyt wysoką kategorię reaktywności alkalicznej itp.). Zaakceptowane kruszywa sprawdzane są także na bieżąco w trakcie trwania budowy w ramach badań kontrolnych. Wydział Technologii i Jakości Budowy Dróg Oddziału GDDKiA we Wrocławiu dysponuje wynikami badań reaktywności alkalicznej kruszyw (wykonanymi zgodnie z „Wytycznymi technicznymi...”) z następujących złóż z woj. dolnośląskiego: Czarny Bór, Gola Świdnicka, Kamionna, Kochlice, Kostrza, Lubień, Męcinka, Ogorzelec, Piława Górna, Rogoźnica, Rybnica Leśna, Strzelce Kolonia, Szczytniki.

Warstwy wchodzące w skład konstrukcji nawierzchni wykonywane są na podstawie STWiORB przekazanych wykonawcy przez zamawiającego na etapie przetargu na budowę. W specyfikacjach wyszczególniony jest szereg norm dotyczących materiałów (w tym dotyczących m.in. piasków, kruszyw) oraz wymagania względem nich, jakie wykonawca musi spełnić, aby dana warstwa spełniła swoją funkcję i została odebrana przez zamawiającego (GDDKiA). Wymagania dot. poszczególnych materiałów wchodzących w skład mieszanki betonowej podane będą w Specyfikacji D-05.03.04 „Nawierzchnia z betonu cementowego”.

Na prowadzonych przez GDDKiA inwestycjach obowiązują m.in. następujące dokumenty:

1. Dokumenty techniczne ogólne: Wytyczne Techniczne dotyczące kruszyw, nawierzchni asfaltowych, mieszanek niezwiązanych i mieszanek związanych spoiwem hydraulicznym: WT-1, WT-2 cz. I, WT-2 cz. II, WT-4, WT-5, Katalog Typowych Konstrukcji Nawierzchni Podatnych i Półsztywnych, Katalog Typowych Konstrukcji Nawierzchni Sztywnych.
2. WWiORB, w tym m.in. dla: betonu konstrukcyjnego, krawężników betonowych, nawierzchni z betonu cementowego, warstw nawierzchni mineralno-asfaltowych z betonu asfaltowego, betonu asfaltowego o wysokim module sztywności, mieszanki grysowomastyksowej, podbudów (warstwa odcinająca, warstwa mrozoochronna/odsączająca, podbudowy pomocnicza i zasadnicza z mieszanki niezwiązanej, warstwa ulepszonego podłoża z gruntu stabilizowanego spoiwem hydraulicznym lub wapnem, podbudowa i warstwa mrozoochronna z mieszanki związanej cementem) podbudów z betonu asfaltowego i mieszanki mineralno-cementowo-emulsyjnej.
3. Instrukcje i zalecenia dotyczące badań, oceny jakości i projektowania.

Pełny wykaz właściwych dokumentów jest dostępny na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/gddkia/dokumenty-techniczne>.

W odniesieniu do kwestii związanej z ryzykiem niedoboru kruszyw spełniających wymagania techniczne przy jednoczesnej realizacji wielu inwestycji infrastrukturalnych w regionie należy zauważyć, że kontrakty realizowane przez GDDKiA pozwalają wykonawcom na realizowanie zadań w oparciu o różne technologie i na wybór między technologią budowy obiektów inżynierskich betonowych lub stalowych. Umożliwia to również dostosowanie technologii w oparciu o dostępne zasoby materiałowe. Przyjęta formuła „projektuj i buduj” pozwala wykonawcom na odpowiednio wczesne zakontraktowanie i gromadzenie materiałów już na etapie przygotowania do budowy i w związku z tym właściwe zabezpieczenie poszczególnych etapów przyszłej budowy.

Niezbędne jest ciągłe dostosowywanie się do sytuacji rynkowej. Następuje w związku z tym aktualizacja wytycznych technicznych, tak, aby w jak największym stopniu możliwe było wykorzystanie materiałów lokalnych. Widocznym kierunkiem zmian jest przy tym zwiększanie udziału materiałów pochodzących z recyklingu, co zmniejsza zapotrzebowanie na surowce naturalne. Niezbędna jest współpraca zamawiającego z firmami wykonawczymi, reagowanie na bieżąco na ewentualne problemy związane z dostawami kruszyw.

Należy zauważyć, że ochrona złóż kopalin stanowi element obowiązującego w Polsce systemu prawnego opartego na przepisach Prawa geologicznego i górniczego (Pgig) oraz Prawa ochrony środowiska. Zgodnie z art. 94c ust. 1 Pgig wykaz złóż strategicznych prowadzi minister właściwy do spraw środowiska. Minister właściwy do spraw środowiska dokonuje wpisu do wykazu złóż strategicznych na podstawie ostatecznych decyzji o uznaniu złoża kopaliny albo jego części za złożo strategiczne; aktualizacji wpisu do wykazu złóż strategicznych w zakresie wynikającym ze zmiany lub uchylecia decyzji o uznaniu złoża kopaliny albo jego części za złożo strategiczne. Stosownie do art. 94c ust. 4 Pgig minister udostępnia ten wykaz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu.

W kontekście współpracy z samorządami w zakresie planowania przestrzennego i ochrony złóż strategicznych należy wskazać na właściwość Ministerstwa Klimatu i Środowiska (MKiŚ). Zgodnie z informacjami przekazywanymi przez MKiŚ, główny geolog kraju rozpoczął prace nad racjonalizacją podejścia do zasad ochrony złóż kopalin tak, aby lepiej uwzględniały potrzeby mieszkańców i wspierały rozwój gmin. W tym zakresie odbyło się spotkanie i warsztaty dla zainteresowanych samorządów dot. ochrony złóż kopalin w planowaniu przestrzennym oraz przygotowywania planów ogólnych zagospodarowania przestrzennego. Cel stanowi przy tym wypracowanie zasad ochrony złóż, które pozwolą łączyć rozwój lokalny z bezpieczeństwem surowcowym państwa.

Z poważaniem

Dokument podpisany elektronicznie przez:
z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Stanisław Bukowiec
Sekretarz Stanu